

עמ"ת 61638/09/16 - שלמה זלמן ויספיש נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ת 61638-09-16 ויספיש(עציר) נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופט אלון אינפלד
עורר	שלמה זלמן ויספיש (עציר) ע"י ב"כ עו"ד גבי לסקי
נגד	
משיבה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד מחמוד אלעמור, פמ"ד

החלטה

ההליך לפני בית משפט השלום

1. ערר הוגש על החלטת בית משפט השלום באשקלון (כב' השופט א' דהאן) מיום 15.9.16, בה קבע כי קיימות ראיות לכאורה, כי קיימת עילת מעצר וכי לא ניתן לקבל חלופה בנסיבות העניין, ולפיכך הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.
2. נגד העורר (הנאשם 1 בכתב האישום) ושניים אחרים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות קשירת קשר לפשע ולעוון, התקהלות אסורה, הסגת גבול כדי לעבור עבירה, תקיפת עובד ציבור, איומים, פגיעה בפרטיות, העלבת עובד ציבור והפרעה לשוטר במילוי תפקידו.
3. על פי כתב האישום, הנאשמים משתייכים למגזר החרדי ומתנגדים לגיוס בני ישיבות לצבא. המתלונן, רב העיר קריית גת, הוא חבר בבית הדין של חסידות חב"ד, אשר אישר הסכם עם הצבא שעניינו גיוס תלמידי ישיבות של חב"ד לצה"ל. נטען כי, על רקע ההסכם, קשרו הנאשמים ואחרים, להיכנס לביתו של המתלונן כדי להעליבו ולהטיל עליו אימה. לשם כך, נסעו הקושרים במיניבוס מבית שמש לקריית גת, לאחר שהצטיידו בשופרות, ובכמות גדולה של כרוזים בהם נטען כי המתלונן "מוכר נשמות ישראל עבור בצע כסף באמתלא של מציל".
4. נטען עוד בכתב האישום כי הקושרים נקשו על דלת ביתו של המתלונן, וכאשר זה פתח דרשו לדבר עמו. המתלונן סירב וביקשם לילך מביתו. אז, הדפו הקושרים את המתלונן בכוח, נכנסו לביתו, השתוללו, תקעו בשופרות, זרקו כרוזים בבית, צעקו לעבר המתלונן שהוא גנב, עוכר ישראל, בושה למשפחתו ולרבי מלובביץ' שהוא מוכר נשמות תמורת 600 ₪, מעביר ילדים על דתם, מוציא אותם ל"שמד" ועוד. תוך שהקושרים ממשיכים בהשתוללות האמורה, אשת המתלונן (המתלוננת) אמרה למתלונן להיכנס לאחד החדרים שלא ייפגע, דרשה מהפולשים לעזוב וניסתה לסגור את דלת הכניסה. נטען כי העורר דחף בכוח את דלת הכניסה על גופה של המתלוננת ואמר לה שהמתלונן מוכר נשמות תמורת 600 ₪.

5. על פי כתב האישום, בהמשך, הזעיקה המתלוננת את המשטרה, תוך שהקושרים ממשיכים לקרוא קריאות גנאי, בדירה, ולאחר מכן בחדר המדרגות, בחצר הבית וברחובה של עיר. לאחר שהתפזרו, חזרו הנאשמים לאזור הבית, כאשר המשטרה כבר הגיעה למקום. השוטר עופר דרש מהעורר להזדהות אך הוא סרב. השוטר הודיע לו שהוא "מעוכב" ובקשו להתלוות אליו לתחנה, אך העורר סירב. השוטר הודיעו שהוא עצור וביקשו להתלוות, והעורר סרב. לאחר מכן אזק השוטר את העורר והובילו למעצר. תהליך דומה עברו גם שני הנאשמים האחרים. העורר ואחד הנאשמים האחרים סרבו להזדהות גם בתחנת המשטרה וגם בבית המשפט בעת הדיון בהארכת מעצרים.

6. עוד נטען בכתב האישום כי בעקבות האירוע חשה המתלוננת ברע וטופלה במרפאת חירום.

7. שני הנאשמים האחרים שוחררו בשלב החקירה למעצר בית מלא, לאחר מספר ימי מעצר. ערר שהגישה המדינה על השחרור נדחה בבית משפט זה, על ידי כב' השופט א' משניות (עמ"י 16-09-26402). בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים ולהארכת תנאי השחרור שנקבעו לשני הנאשמים האחרים. בבקשה נטען לקיומן של ראיות לכאורה ועילות מעצר, בהן סכנה לציבור בכלל ולמתלוננים בפרט; חשש לשיבוש מהלכי משפט, על ידי איום על עדים ונוכח ההתנהלות המאיימת של הנאשמים כלפי המתלוננים; וכן נטען לחשש להמלטות מאימת הדין נוכח אי התייצבות של הנאשמים להליכים קודמים בבתי משפט אחרים (עד כדי הוצאת צווי הבאה וצווי מעצר). לעניין העורר צוין כי, מעבר לאי התייצבותו להליכים קודמים וקיומם של צווי הבאה בעניינו, ההליכים הקודמים הם בגין עבירות דומות וכוללים גם אישומים בהפרת הוראה חוקית אשר התבטאה בהפרה של תנאי שחרור.

8. הסנגור לא ביקש דחייה ללמוד את החומר והתנגד להארכת המעצר ביום בו הוגש כתב האישום. הסנגור גם לא ביקש ללמוד את חומר הראיות הנוגע לתיקי המב"ד. בהתנגדות לבקשת המעצר לא נטענו טענות ישירות לעניין הראיות לכאורה. אולם, נטען בדיון כי כתב האישום כולל שגיאות משפטיות, הנובעות מאי הבנת המצב העובדתי. כן נטען לקיומו של פגם, בכך שבניגוד להוראת בית המשפט, לא נלקח העורר לבתי המשפט האחרים בהם אמור היה להתייצב. כן נטען לאפליה ביחס לשני הנאשמים האחרים.

9. השגיאות המשפטיות להן נטען היו כי המחאה לא הייתה נגד המתלון ב"כובעו" כרב עיר, אלא בשל מעורבותו בהחלטות של בית הדין של חב"ד, מכאן שאין מדובר בהעלבת עובד ציבור. כן נטען כי הקשר לא היה להיכנס לבית, אלא למחות נגד הרב, אלא שהוא לא היה בחוץ אלא בביתו.

10. בנוסף לטענות אלה נטען כי המדובר בעבירות שאינן חמורות, בגין אין העורר צפוי לענישה מכבידה. מכאן שאם ייעצר עד תום ההליכים למשך 9 חודשים, אפילו אם יורשע, עלול הוא להוציא את מאסרו במעצרו, ולהיות עצור יותר מ"כדי רשעתו במספר".

ההחלטה

11. בהחלטתו, מצא בית משפט השלום שעל הטענות נגד כתב האישום, שהן למעשה טענות מקדמיות, להיות מועלות בתיק העיקרי, ואין מדובר בסוג המקרים בהם יש לדון בהן מיד בשלב המעצר. על פני הדברים, המדובר ברב עיר, שתוארו הוכרז ברשומות, ולפיכך קשה לראות סיכוי הצלחה לטענה זאת. יאמר מיד, מעבר להערת בית משפט השלום, כי עילת המעצר אינה נובעת מהעבירה המסוימת של העלבת עובד הציבור, אלא מההתנהלות המאיימת עצמה, שהיא לכאורה עבירה בכל מקרה. הסיווג המדויק של הסעיף אינו חשוב לשלב זה של ההליך.

12. עוד ציין בית משפט השלום, בצדק, כי השאלה אם הייתה תוכנית מראש להסיג הגבול לתוך הבית, או שמדובר בהחלטה מאולתרת, היא שאלה ראייתית, שצריכה להיבחן בתיק העיקרי. אף לעניין זה יש להוסיף על החלטת בית משפט השלום, כבר עתה, כי מדובר בעבירה שבוצעה בצוותא, כעבירה מתמשכת ולא רגעית, כפי שניתן לראות היטב בסרט שצלמה אשת המתלונן משלב מסוים והלאה. נוכח החבירה הממושכת בעת מעשה, שאלת טיב הקשר המוקדם, משליכה אך במעט על עוצמת עילת המעצר מחמת מסוכנות.

13. למרות שהסנגור לא טען בעניין זה, בחן כב' השופט דהאן, בזירותו הרגילה, את **הראיות לכאורה** לגופן, פרט את עיקרן ומצא שיש ראיות לכאורה. מכיוון שהערר מכון נגד רכיבים מוגדרים של הראיות, לא אכנס לכל הפרטים, כפי שעשה בית משפט השלום. אציין בשלב זה בקצרה, כי יש מספר עדי ראייה לשלבים שונים של האירועים. אולם, בלב הראיות מצויה עדותה של המתלוננת, המתארת את השתלשלות העניינים בביתה, ומזהה את העורר כדמות דומיננטית בפעולות ה"מחאה". זאת, יחד עם דמות דומיננטית אחת נוספת, אשר לא זיהתה בתמונות שהוצגו לה. מעדותה עולה כי העורר גם צעק וגם תקע בשופר בתוך ביתה, והוא אשר גם דחף אותה באמצעות הדלת, שאותה ניסתה לסגור. הקישור בין הדמות הדומיננטית באירוע לבין העורר, נעשה, בין השאר, על ידי הצבעתה על תמונות זיהוי משטרתיות של העורר. לדבריה, שני הנאשמים האחרים, אשר גם אותם זיהתה, עמדו מחוץ לבית וזרקו ניירות פנימה.

14. לעניין טיב האיום, המתלוננת והמתלונן הסבירו כי אמנם לא נאמרו דברי איום מפורשים, אך משמעות הדברים שנאמרו, היינו ההאשמה בהוצאת יהודים ל"שמד" תמורת כסף, יכול להתפרש כהיתר לפגוע במתלונן. כן הוסבר, כי תקיעת השופר יכולה להתפרש כהכרזת חרם ונידוי.

15. בית משפט השלום ציין כי המתלונן מתאר כיצד ניסה להדוף העורר החוצה וכי העורר הדף אותו חזרה, יחד עם אחרים. צוין עוד כי העורר שתק בעיקר חקירתו, אך הכחיש את תקיפת המתלונן במשפט אחד. לעניין ההפרעה לשופר, הדברים עולים ממזכר של השופר עופר.

16. בית משפט השלום קבע כי הראיות לכאורה מלמדות על כך שהעורר חבר לאחרים, הגיע לקרית גת, נכנס לבית המתלונן, התנהג ודיבר באופן המטיל אימה בכך שהאשים את המתלוננים בגרימת "שמד" ותקע בשופר. כן תקף העורר את המתלוננת באמצעות הדלת.

17. לענין עילת **המסוכנות**, אזכר בית המשפט דברים שקבע בית המשפט העליון בעניין הליך זה עצמו (בשלבי החקירה), אשר תאר את המעשה לכאורה כמעשה חמור ביותר "שיש בו כדי להטיל אימה ולפגוע קשות בביטחון ובסדר הציבורי". כן עמד בית משפט השלום על משמעות התוכן שנאמר לכאורה באירוע. תוכן, שנאמר "בשפה התורנית" (כפי שכינה זאת בית משפט השלום) שיש בו משום התרת הדם, ורמז לחרם, נידוי ואף למלחמת קודש. נוכח התוכן החמור, יש לראות את עוצמת האיום כגבוהה. בית משפט השלום עמד גם על חומרת המעשים, שאינם דומים למחאה ואפילו לא למחאה אלימה המכוונת נגד שוטרים מיומנים. שכן, מדובר בהסגת גבול כוחנית ומאיימת, בכניסה לביתם של "המתלוננים העומדים בסופו של העשור השביעי לחייהם". בית המשפט אף עמד על ההגנה המיוחדת שהעניק המחוקק לבית המגורים.

18. לעניין **עילת החשש להימלטות מאימת הדין ולשיבוש**, עמד בית המשפט על ריבוי ההליכים בהם העורר לא הופיע לבית המשפט. השופט דהאן, ביסודיותו הרגילה, עבר הליך הליך, ופרט את טיב האישומים באותם הליכים, וכן פרטי ההליכים עצמם, אי התייצבות, צווי הבאה, התליית הליכים, הפרת תנאי שחרור ועוד. בית המשפט עמד על כך שאמנם, אין הוא יושב בעיון חוזר על אותם הליכים, וככל שתוגשנה בקשות אלה יידונו באותם בתי משפט. אולם, בית המשפט ציין כי הנתונים המובאים באותם הליכים מלמדים כי אין ליתן אמון

בעורר, אשר אינו מכבד את בית המשפט ואינו מכבד את הערבים שהתייצבו לטובתו באותם הליכים. בית המשפט ציין כי "מהאירועים בתיקים אלה ניתן ללמוד כי הסיכון לכך שהנאשם וייספיש לא יכבד גם את ההליך הזה גבוהים מאוד וכי אין לתת בו אמון בחלופה כלשהי כפי שעשו בתי המשפט שקדמו להליך זה".

19. בית משפט השלום אמנם מצא טעם לפגם בכך שלא קוימה הוראת בית המשפט להביא את העורר לבתי המשפט האחרים בהם היה מבוקש. אולם, נקבע כי ניתן להבין הקושי בלוחות הזמנים שנוצר ליחידה החוקרת בהקשר זה.

20. בית משפט השלום ציין עוד שיקול חשוב, והוא כי התנהגות העורר בבית המשפט לא עוררה אמון כי ישמור על התנאים. צוין כי העורר סרב לענות לשאלות בית המשפט עצמו, ואחרים טענו בשמו כי הוא מצוי ב"תענית דיבור". זאת, למרות שבית המשפט שמע במו אוזניו כי הוא משוחח עם אחרים בענייני חולין באולם בית המשפט. עניין זה הוסיף לרושם כי **העורר אינו מתכוון לכבד את צווי בית המשפט**.

21. לעניין **טענת האפליה** ביחס לשני המעורבים האחרים, עמד בית משפט השלום על הבדלים שמצא בינו לבין האחרים. ראשית, לפי עדות אשת המתלונן, השניים האחרים נותרו מחוץ לבית, ואין ראייה כי ביצעו פיזית עבירת תקיפה, מכאן שמסוכנותם פחותה. כן צוין כי יש הבדל מהותי בהקשר לאי התייצבות העורר לדיונים בבתי משפט אחרים, כמו גם לעובדה כי לכאורה הפר תנאי שחרור באותם מקרים. עוד הוסיף בית המשפט כי גם התרשם אחרת מהעורר באולם בית המשפט. שכן השניים האחרים דיברו עם בית המשפט, הבטיחו לקיים תנאי שחרור ואף רבניהם ערבו להם, בניגוד לעורר. בהעדר פתח ולו "כחודו של מחט", למתן אמון בעורר, לא מצא בית המשפט מנוס ממעצר עד תום ההליכים, ואף לא מצא, בתנאים אלה, אפשרות להורות שהמעצר יתבצע כפיקוח אלקטרוני.

הערר והתשובה

22. לעניין **הראיות**, נטען בערר כי יש פגם בזיהוי העורר עם הדמות הדומיננטית עליה סיפרו המתלוננים. אמנם, העורר היה בין המוחים בעת מעצרו, אך יש רק ראייה אחת הקושרת בין העורר לאותה דמות דומיננטית. זאת, ההצבעה של המתלוננת על תמונת העורר. עיקר טענת הסנגורית היא כי הצבעה זו, אשר לא בוצעה בדרך של מסדר זיהוי, פגומה. שכן, אין מדובר במי שיש עמו היכרות קודמת, אלא במהלך האירוע בלבד. יתרה מזו, המתלוננת לא נתבקשה ליתן הסבר כלשהו איך היא מבחינה בין הדמויות השונות ומזהה מי הוא מי. מכאן, שעל פי הפסיקה אין ערך להצבעה על תמונה בודדת, ובהעדר מסדר זיהוי, ולו מסדר זיהוי תמונות שנערך כדת וכדין, יש לחשוש לשגיאת זיהוי, ולמעשה אין ראייה לכאורה לעניין זה. בהעדר כל עד אחר, אשר מציין באופן מפורש כי העורר היה בתוך הבית, אין ראייה כי הוא אכן הדמות הדומיננטית עליה העידו.

23. לעניין מעשיו של אותו אדם דומיננטי שנכנס לתוך הבית, טוענת הסנגורית שיש סתירות בין הודעות המתלוננים. שכן, השניים לא העידו כלל על דחיפתם בהודעותיהם הראשונות, ורק בהודעות היותר מאוחרות, הוסיפו השניים את הטענה כי נדחפו (כל אחד בשלב נפרד).

24. עוד נטען כי מעדויות המתלוננים עולה כי כלל לא נשמעו איומים באירוע. לשיטת הסנגורית, אין לקבל את פרשנותו של בית משפט השלום לגבי משמעות הפסוקים, כאשר המתלוננים עצמם לא טענו כי היו איומים, ומכל מקום, אין די בהשערות של בית המשפט כדי להוות ראייה לכאורה. לשיטת הסנגורית יש לפרש את האירוע כולו כעבירה של התנהגות פרועה במקום ציבורי, ולא מעבר לכך.

25. לעניין מהלך מעצרו של העורר, טוענת הסנגורית כי טענת השוטר עופר כי העורר התנגד למעצרו, נסתרת על ידי עדותו במשטרה של פקח עירוני בשם שלמה, אשר היה עד למעשה אך לא נרשם כעד תביעה. מעדותו של הפקח שלמה עולה כי מיד עם ההודעה על העיכוב הושיט העורר את ידיו כדי שיאוזקו ואז השוטר עצר אותו. מכאן, שאין ראיה אודות התנגדות למעצר.

26. לעניין **האפליה** נטען כי אין הבדל מהותי בין העורר לבין האחרים ששחררו, שכן כל המעשים, לרבות הכניסה לבית, מיוחסים לכולם, למעט דחיפת המתלוננת והתקיפה בשופר בתוך הבית (סעיף 10 לכתב האישום). אף לעניין קיומם של התיקים התלויים ועומדים, אין הבדל מהותי בין העורר לבין האחרים, אשר אף להם יש תיקים תלויים ועומדים, אליהם לא התייצבו.

27. לעניין **האפשרות ליתן אמון בעורר**, טענה הסנגורית כי קביעותיו של בית משפט השלום, לפיהן הפרות תנאים בעבר מונעות מתן אמון, אינן מתיישבות עם הפסיקה אשר קבעה כי אף לאחר הפרת תנאים ניתן להורות, במקרים המתאימים, על חלופה מחדשת. הסנגורית הדגישה עוד כי העורר מעולם לא הורשע בהפרת הוראה חוקית, ואף לא ניתנה החלטה שיפוטית הקובעת כי אכן כך עשה, כגון בעיון חוזר או חילוט ערבויות. לטענת הסנגורית, לא נבדקו הנסיבות של אותם אירועים. הסנגורית ציינה כי העורר לא נמנע לגמרי משיתוף פעולה עם בית המשפט, אלא הנהן בתשובה לשאלות, ובכך הביע נכונות לקיים את הוראות בית המשפט.

28. הסנגורית חזרה על הטענה כי בסופו של דבר העבירות בהן נאשם העורר אינן מאוד חמורות. לפיכך, להערכתה, אפילו אם יורשע **אין הוא צפוי לעונש חמור**. לשיטתה, אם ייעצר יש חשש כי מעצרו יהיה ארוך מעונש המאסר שיוטל עליו, אם יורשע.

29. הסנגורית הוסיפה והגישה **מסמך רפואי**, המלמד כי אשת העורר בהריון בשבוע 34, סובלת מחולשה פיזית ומועקה רגשית, בעוד עליה לטפל ב - 3 ילדים מתחת לגיל 10. הסנגורית ביקשה לקחת בחשבון שיקולי המעצר גם את הצורך של אשת העורר בעזרה.

תשובת הפרקליטות

30. לעניין הזיהוי, ציין התובע כי למעשה לא היה כל צורך במסדר זיהוי, ואף לא בהצבעה על התמונות. שכן, המתלוננת סיפרה במשטרה כי ראתה את המעצר בפועל של העורר, וקשרה בעדותה בין המעשים שעשה לבין האדם שנעצר. כך, שלא היה במסדר זיהוי כדי להעלות או להוריד. לעניין אופן המעצר, ועדות הפקח העירוני, הפנה התובע לסרט בו רואים את מהלך המעצר באופן ברור ביותר. התובע הדגיש כי לא מיוחסת לעורר עבירה של התנגדות למעצר, מכיוון שבאמת לא התנגד למעצרו, מיוחסת לו עבירה של הפרעה לשוטר, בכך שאינו מגיב לדברי השוטר ואינו משיב לפניותיו, בניגוד לדין. לעניין האיומים, טען התובע כי ההתנהגות עצמה, כניסה לבית עם צעקות והתלהמות, היא לעצמה מהווה איום.

31. לעניין האפליה, אישר התובע כי גם שני הנאשמים האחרים לא התייצבו לדיונים במחוז אחר. אולם, התובע הדגיש את חוסר שיתוף הפעולה של העורר בבית המשפט, אשר לא ענה לשאלות בית המשפט, ובכך לא נתן לבית המשפט הזדמנות לבחון אם ניתן ליתן בו אמון.

ראיות לכאורה

32. אני מסכים עם המדינה שאין ממש בטענה של הסנגורית לעניין הזיהוי. עדותה הראשונה של המתלוננת עמוד 5

(שעתיים לאחר האירוע), כבר כוללת את עיקרי הדברים, בניגוד לטענת הסנגורית בהודעת הערר, לרבות דחיפתה על ידי אדם מסוים. אמנם תחילה היא משתמשת בלשון רבים ומספרת כי "הם דחפו אותי פנימה לתוך הבית" (שורה 6). אולם כאשר נתבקשה להפריד חלקים של כל אחד, ציינה את חלקו של בחור שהיה "עם אזיקים", שדיברה אליו ושאלה אותו "אם טוב עכשיו שזה מה שקורה" (משתמע "עכשיו" - לאחר מעצרו). היא ציינה כי אותו אחד "היה הדומיננטי בבית הוא היה הראשון הוא תקע בשופר ולא נתן לי לסגור את הדלת הוא גם צעק". העדה הדגישה כי נכון לאותה עת ראתה רק עצור אחד. אם כן, היא ראתה את העצור ואף שוחחה עמו, בין העבירה לבין הודעתה. לפיכך, בוודאי שלא היה מקום לערוך מסדר זיהוי, בו הייתה מזהה את מי שממילא נעצר, אותו זיהתה קודם לכן, שכן פעולה זו הייתה חסרת ערך.

33. בהודעתה השנייה הוצגו למתלוננת תמונות של 4 חשודים בלבד, שלוש מהן היו תמונות הנאשמים בפרשתנו. לא היו עצורים אחרים בפרשה, באותה עת. העדה הסבירה את חלקו של כל אחד מאלה שהיא זיהתה בתמונות. היא הצביעה על העורר כמי שהיה הדמות הדומיננטית שאותה תיארה, ואשר אותו גם ראתה עצור. בנסיבות אלה, לא יכול להיות ספק כי ההצבעה על התמונה היא הצבעה על מי שראתה שנעצר. השאלה היא אם יש מקום לחשש כי בעת המעצר של העורר, זיהתה את העצור בשגגה כדמות הדומיננטית שהיא אצלה בבית.

34. לטעמי, אין חשש מוחשי לטעות זיהוי מכמה סיבות. ראשית, מדובר בזיהוי "ספונטאני". אמנם, מדובר בזיהוי של מי שכבר עצור, דבר המחליש מאוד את ערך הזיהוי הספונטאני. אולם, כאשר המתלוננת יודעת שיש עוד פעילים רבים באירוע, אין היא מניחה כי מי שנעצר בפועל, מבין כל הפעילים, הוא בדיוק זה אשר נכנס אליה הביתה. בהקשר זה יש לומר כי המתלוננת עצמה משתייכת לחברה החרדית. לפיכך, החשש המתלווה לזיהוי בני קבוצה אתנית שונה, שמא מאפיינים אתניים שהמזהה אינו רגיל בהם הטעו את המזהה, אינו קיים במקרה זה. שנית, יש לזכור כי אין מדובר בזיהוי של אדם אחד מכולי עלמא, ואף לא אדם אחד מכל בעלי החזות החרדית בעולם. מדובר בזיהוי אדם מסוים מבין משתתפי האירוע, שמספרם הוא לכל היותר כמה עשרות. שכן, אין מחלוקת כי העורר היה חלק מה"מחאה" נגד המתלונן. דבר המקטין באופן דרמטי את הסיכוי לטעות.

35. מעבר לשיקולים אלה, יש לזכור שאין מדובר באירוע רגעי ובמבט חטוף, אלא אירוע מתמשך. המתלוננת ראתה את הפוגעים בפתח ביתה לאורך דקות ארוכות והתעמתה עמם. המעצר היה זמן קצר ביותר לאחר מכן, בעוד האירוע חי עד מאוד בזיכרונה. יתרה מזו, המתלוננת עצמה צילמה את הנוכחים בדירה, ודיסק הסרט שצילמה (כמו גם תמונות סטילס), מצוי בתיק החקירה. הסרט עצמו מתעד ארבעה העומדים בפתח הבית, שניים מבחוץ ושניים מבפנים. בשלב המצולם בדיסק, רואים כי צועק אחד מאלה שעומדים מחוץ לפתח. רואים גם, כי עמידת השניים שבצד הפנימי מונעת למעשה את סגירת הדלת. אחד מאלה אשר בתוך הבית (הימני מזווית הראייה של המצלמה), על פני הדברים, נראה כמו העורר (אשר צילמו בבית המשפט בשלב החקירה, אשר סומן "1" שימש לזיהוי עת כונה "המשיב 2" בהליך המעצר שנדון ביום 8.9.16, בטרם זוהה במשטרה). אמנם, פניו אינן נראות בסרט באופן מלא ומלפנים, אלא במבט מן הצד. אולם, נראות תנועותיו, ודומה כי לא צריך להיות אפילו בבחינת "חברו הרגיל עמו קצת" כדי לזהות במי מדובר, על ידי השוואת התמונות. בהקשר זה ראו גם תמונת "סטיל" באותו דיסק, בו נראית דמות זו תוקעת בשופר. מכל מקום, צילום תקיעת השופר בבית, והסרט שצולם בתוך הבית, לכאורה, מחזקים מאוד את הזיהוי. לעורר, בחקירתו במשטרה, ניתנה הזדמנות להתייחס לסרטים ולטעון כי מדובר בטעות, אך הוא בחר שלא לעשות כן, אלא לשמור על שתיקה, ובכך חיזק הראיות נגדו.

36. לעניין האירועים עובר למעצרו של העורר, צודקת המדינה כי עניין זה צולם, ואין עדותו של הפקח יכולה להשפיע באופן מהותי. מדובר בסרט שצילם אחד מעדי הראייה, ובין השאר נראה העורר הולך וצועק ולבסוף נעצר על ידי השוטר. הסרט מצולם באיכות טובה, וניתן להבחין בכל השלבים. אני מקבל את דברי התובע כי יש בהתנהגות לכאורה עבירה, למרות שאין רמז לאלימות כלפי השוטר או להתנגדות פיזית למעצר. ואכן, בסרט נראה היטב כי העורר מושיט את ידיו על מנת להיעצר, כפי שמתאר הפקח. אולם, לפני הושטת הידיים, השוטר מבקש ממנו שלוש פעמים תעודת זהות, והעורר ממשיך לצעוק "אוי אוי", ומהלך קדימה ואחורה. אז, מודיע לו השוטר כי הוא "מעוכב לתחנה" והעורר ממשיך לצעוק "אוי" ומניד בראשו לשלילה. השוטר אומר לו "אתה לא רוצה לבוא איתי לתחנה?" ורק אז, לאחר הולדת עילת המעצר, מושיט העורר ידיו לאזיקה, עוד בטרם הוכרז כעצור. מבלי להיכנס לשאלה המשפטית המעניינת, אם סירוב לעיכוב תוך הבעת רצון להיעצר דווקא, מהווה עבירה כלשהי, אין ספק כי ההתעלמות של העורר מהשוטר, ואי מתן תשובה למספר פניות, תוך צעקות, מהווה העדר ציות של העורר להוראות החוקיות של השוטר. עוד יש לציין כי בסרט אחר באותו דיסק, שנראה כי צולם רגע זמן קצר קודם לכן, העורר נראה משוחח עם אחרים. כך, שאין לומר כי העורר נמנע מלהשיב לשוטר מחמת "תענית דיבור", כפי שנמסר לגבי שתיקתו בבית המשפט, ובוודאי שאין הצדקה להמשך הצעקות והטיית הראש לצדדים, תחת מתן תשובות. המסקנה היא אפוא, **שיש ראיות לכאורה לעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו.**

37. המסקנה היא, אפוא, **שיש ראיות לכאורה נגד העורר** לעיקר העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

העילה והאפליה

38. יאמר כי, על פני תיקי החקירה, יש מקום להבחנה ממשית בין העורר לבין שני האחרים. שכן, העורר היה אקטיבי יותר, וכאשר מדובר בעילה של מסוכנות, הרי שמידת התעוזה והאקטיביות, משמשת אינדיקציה למסוכנות. לעורר מיוחס מעשה התקיפה, על ידי דחיפת הדלת אל מול הדחיפה של המתלוננת, אשר נהגה לכאורה כדין, תוך שימוש בכוח מתון ונדרש, להדוף פולשים אגרסיביים מבית מגוריה.

39. טענת הסנגורית, לפיה אין ראיות לכאורה לאיומים, כאשר לא נשמע איום מפורש, טוב לה שלא נשמעה משנשמעה. אמנם, איני בטוח שאני מסכים עם כל ההסבר המפורט של בית משפט השלום על משמעות הדברים ב"שפה התורנית". כך לדוגמה, ייתכן בהחלט שהטענה כי מדיניות מסוימת, כגון גיוס בני ישיבות מביאה לכלל "שמד", או טענה כלפי עובד ציבור כי הוא מושחת ופועל בדרך של "שמד" ממניע כלכלי פסול, הן אמרות המוגנות עקרונית על ידי חופש הביטוי, אם הן נאמרות בדרך המקובלת ובתום לב. במיוחד, כאשר הדברים נאמרים כלפי דמות ציבורית, נבחרת ובכירה, כרב עיר. כן ייתכן, שאף אם יש פסול בדברים, הם טעונים בחינה בהקשר לדיני איסור לשון הרע, ופחות במישור האיום. אף תקיעה בשופר, לעצמה, כאמצעי מחאה, למרות ההקשר למלחמה ולחרם, לכאורה אינה חורגת מחופש הביטוי, למרות בוטות הביטוי.

40. למרות זאת, יש ראיות לכאורה לאיומים. שכן, האיום המוחשי ביותר באירוע הוא עצם ההתנהגות האלימה של הקושרים בכניסתם לבית, ובראשם העורר. אזכור כלפי אדם ש"אני יודע איפה אתה גר" יכול להוות איום, בהקשרים מסוימים. כל שכן שבהגעה פיזית לפתח הבית עצמו, כניסה, השלכת חומר כתוב פנימה, צעקות, האשמות, תקיעה בשופר, סירוב לצאת, ודחיפות. ההתנהגות עצמה היא אמירה ברורה למתלוננים כי "יש לאל ידי לעשות עמכם רע". בהקשר זה, בוודאי צודק בית משפט השלום כי ההאשמה ב"שמד" מצטרף להתנהגות המאיימת, ומבטאת עמדת התוקפים כי ראויים המאיומים כי יעשה להם כל רע. אם כן, מדובר באיום חמור ומוחשי, כלפי אנשים מבוגרים, בתוך ביתם שלהם, שאמור להיות מבצרם. **התנהגות אלימה זו, מהווה איום**

ברור לקיים פעולה דומה שנית או מעשה החמור מכך. ההתנהגות מלמדת על מסוכנות, וממילא מקימה עילת מעצר.

41. בהקשר זה חשוב להוסיף כי מדובר באלימות ואיומים על רקע אידיאולוגי. כבר נאמר כי עבריינות אידיאולוגית עשויה להתברר "כ"מנוע" פנימי רבע צמח השבכו חולד רבן להמשך ביצוע מעשים אלימים" (בש"פ 7129/15 **מדינת ישראל נ' גפני** (מיום 28.10.15, השופט פוגלמן)).

42. בית המשפט הסתמך על תיקי מב"ד המלמדים על היות העורר בבחינת "מועד". מועד לבצע עבירות ממניע אידיאולוגי לרבות עבירות אלימות, מועד להפר הוראות חוקיות ומועד לחמוק מאימת הדין. כתבי האישום מצויים בתיק החקירה. אמנם, משטוען סנגור נגד קיומן של ראיות לכאורה בתיק מב"ד, על המדינה להראות את התיקים, או החלטות שיפוטיות בדבר קיומן של ראיות באותם תיקים. אולם, במקרה זה, לא נטענה כל טענה בעניין הראיות בתיקים האחרים, עד הדיון בערר. לפיכך, רשאי היה בית משפט השלום לסמוך על כתבי האישום באותם תיקים, הן לעניין עילת המסוכנות והן לעניין יתר עילות המעצר (ראו לדוגמא בש"פ 7947/10 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (3.11.10, השופט דנציגר) וכן בש"פ 9583/11 **אלטלאקה נ' מדינת ישראל** (27.12.11, השופט רובינשטיין)).

43. תיקי המב"ד כוללים שלשה כתבי אישום ובהם חמישה אישומים, הכוללים 3 עבירות של הסגת גבול, 4 אירועים של הפרעה לשוטרי במילוי תפקידו, אירוע אחד של גניבה, וכן 2 אירועים של הפרת הוראה חוקית. כל האירועים נראים על פניהם כקשורים למניע אידיאולוגי (מניעת חפירות שונות, בהקשר למחאות "אתרא קדישא"). אם כן, לכאורה, העורר אכן מועד לעבור עבירות ממניע אידיאולוגי, אינו מורתע מהמשטרה ופעמיים אף הפר הוראה חוקית של בית המשפט, ולפיכך **בהחלט נכון להסיק שהוא צפוי להפר גם את הוראות בית המשפט בעניינו.**

44. בית משפט השלום בהחלטתו פירט מתוך פרוטוקולים של בתי משפט את "בעיית" ההתייצבות של העורר, עד כי הוצאו צווי הבאה וצווי מעצר. זאת, בשלשה תיקים שונים. מתברר כי העורר חדל מלהתייצב אפילו בתיק בו הוגשה נגדו בקשה למעצר עד תום ההליכים והוא שוחרר בתנאים. לא אחזור על הדברים שפרט בית משפט השלום על פני שני עמודים. אסכים עם מסקנתו של בית המשפט ואומר, שנוכח התנהלותו בתיקים האחרים, **יש בהחלט מקום להעריך כי העורר לא מתכוון להתייצב גם בהליך זה, אם ישוחרר.**

45. נוכח מצב דברים זה, **כבד מאוד הנטל המוטל על העורר לשכנע כי הוא ראוי לאמון וניתן להסתפק בחלופת מעצר כלשהי.** העורר הוא אשר צריך לשכנע את בית המשפט כי בזו הפעם לא ינהג כפי שנהג בפעמים קודמות, כי הוא מבין את חובתו להתייצב לדיונים וכי הוא מבין את חובתו לציית לתנאי שחרור ולהגבלות שיוטלו עליו. לו היה העורר מסביר דברים אלה, משכנע את בית המשפט (ואולי גם את שירות המבחן), ומציע ערבים טובים, אסרטיביים, מהימנים ומשכנעים, ניתן היה, אולי, לבחון אפשרות לשחררו גם הפעם. שכן מידת הסכנה העולה מהאירוע עצמו אינה מאוד חמורה, ואינה מחייבת מעצר בפועל דווקא. **מבחינת המסוכנות עצמה, אפילו נוכח העבר, ניתן היה תיאורטית לקבל חלופת מעצר.**

46. דא עקא, **שלא זו בלבד שהעורר לא ניסה כלל להרים את הנטל ולשכנע את בית המשפט כי הפעם ינהג אחרת, העורר פעל להפך בדיוק.** העורר לא שיתף פעולה בחקירתו ולא שיתף פעולה בעת הדיונים בבית המשפט. הוא לא מסר כל גרסה, ואף לא ענה לשאלות בית המשפט בעת הדיונים. בית המשפט התרשם לשלילה באופן מיוחד מכך ששתיקה זו של העורר בבית המשפט הייתה סלקטיבית, שכן באחד הדיונים שוחח בענייני חולין עם אחרים, אך לא מוכן היה לשיתף פעולה עם בית המשפט. התנהגות, הדומה להתנהגות הנראית

בסרטי האירוע, בהם מדבר עם אחרים, אך לא עונה לשוטר. העובדה כי בשלב מסוים "הואיל" העורר להנהן בתשובות לשאלות בית המשפט, אינה מספקת, רחוק רחוק מכך. למעשה, נוכח הפרת האמון בעבר בהפרת הוראות חוקיות, אפילו היה העורר מתחייב, לא הייתי ממחר ליתן בו אמון, אלא מנימוק משכנע במיוחד. שכן, העורר הוכיח כי אין אימת הדין עליו, אין הוא מתייבץ לדיונים, הוא מועד לעבור עבירות מסיבות אידיאולוגיות ואף הפר תנאי שחרור לפחות פעמיים. התנהלות העורר בחקירתו ובבית המשפט חזקו את המסקנה העולה מהתיקים הקודמים, ולא החלישו אותה. רשאי ואף חייב היה בית המשפט ליתן משקל להתרשמותו בהקשר זה. לפיכך, **צדק בית משפט השלום שקבע שאין ליתן אמון בעורר, ואין מקום לכל חלופת מעצר בעניינו.**

47. **לא מצאתי ממש בטענת האפליה.** ראשית, כאמור לעיל, בגופו של המעשה, שונה העורר מחבריו, כאמור לעיל, באשר מיוחסת לו עבירת אלימות כלפי המתלוננת. בית משפט השלום אף ציין כי הראיות ביחס לאלימות פיזית כלפי המתלונן, חזקות יותר ביחס לעורר מאשר ביחס לאחרים. על כך יש להוסיף, כאמור, את הרושם של המתלוננת בדבר היותו דומיננטי יותר מחבריו. אם כן, מבחינת הסיכון לציבור, העורר מסוכן יותר.

48. לעניין יתר עילות המעצר, אמנם גם לאחרים יש "בעיית התייצבות" לבתי המשפט. אולם על מנת לראות ההבדל, יש לעיין בפרוטוקול הדיון לפני כב' השופט דהאן, בשלב בו שוחררו האחרים, מיום 11/9/16, בתיק מ"י 18074-09-16. שם, בעמוד 11 לפרוטוקול, טורח בית המשפט ובודק בעצמו, עבור הצדדים, ומציין לפרוטוקול, איזה תיקים תלויים ועומדים, ונגד מי יש צווי מעצר בתוקף. ניתן לראות, כי הפער בין העורר לבין האחרים משמעותי, כאשר לגביהם לא היה צו מעצר בתוקף, והיו פחות תיקי מב"ד. עוד יש לציין כי, באותו דיון עצמו, השניים האחרים פונים לבית המשפט, נותנים גרסה כדי להסביר מדוע אינם מסוכנים, ואחד גם התחייב מפורשות לשמור על תנאי שחרור. העורר לעומת זאת שותק. כבר אז מציין בית המשפט את העובדה כי בתיקים התלויים ועומדים נגדו, יש גם אישומים בדבר הפרת הוראה חוקית, כהבחנה בינו לאחרים.

49. יש מקום לקחת בחשבון **שיקולי מעצר נוספים.** לו מדובר היה במקרה גבולי, ניתן היה להתחשב באשת העורר המצויה בהריון מתקדם, המתקשה לטפל בילדיה הקטנים לבדה. אולם, בהעדר אפשרות ליתן אמון בעורר, קצרה היד מלהושיע.

50. שיקול שיש לו יותר משקל בעיני, הוא החשש כי מעצרו של העורר עלול להיות ארוך ממאסר אשר יוטל עליו בגין מעשיו, אפילו בהנחה שיורשע חלילה בכל כתב האישום. שכן, למרות הסכנה הנלמדת ממעשי העורר, אין מדובר בסוג האירועים המביאים בדרך כלל למאסר מאוד ממושך, בוודאי שלא עבור מי שאין לו עבר פלילי. **לכן, נוכח המעצר, יש לעשות מאמץ מיוחד לקדם המשפט.** עם זאת, תקופה של ששה חודשים לניהול משפט ההוכחות (בהנחה שאין העיכובים נובעים מצד ההגנה), תחשב כסבירה בנסיבות העניין ולא תהווה עילה לעיון חוזר.

סיכום ותוצאה

51. אין שגיאה בהחלטת בית משפט השלום. יש ראיות לכאורה, יש מספר עילות מעצר נגד העורר. למרות שעילת המסוכנות לבדה יכולה הייתה לאפשר חלופה, מכיוון שמדובר במי שלא ניתן ליתן בו אמון לצורך חלופה, אין מנוס ממעצר עד תום ההליכים. **הערה נדחה.**

52. יוער בשולי הדברים, כי החלטה זו ניתנה על יסוד ההנחה כי קיימות ראיות לכאורה בתיקי המב"ד. הסנגורית רשאית, כמובן, לבחון את אותם תיקים, כאמור בפסיקה שאוזכרה לעיל. אם תסבור הסנגורית כי אין בתיקי המב"ד ראיות לכאורה, תהיה רשאית להגיש בקשה לעיון חוזר, על יסוד טענה זו, אף ללא שינוי נסיבות.

ניתנה היום, ד' תשרי תשע"ז, 06 אוקטובר 2016, בנוכחות
העורר, ב"כ עו"ד לסקי והתובע עו"ד אל עמור.